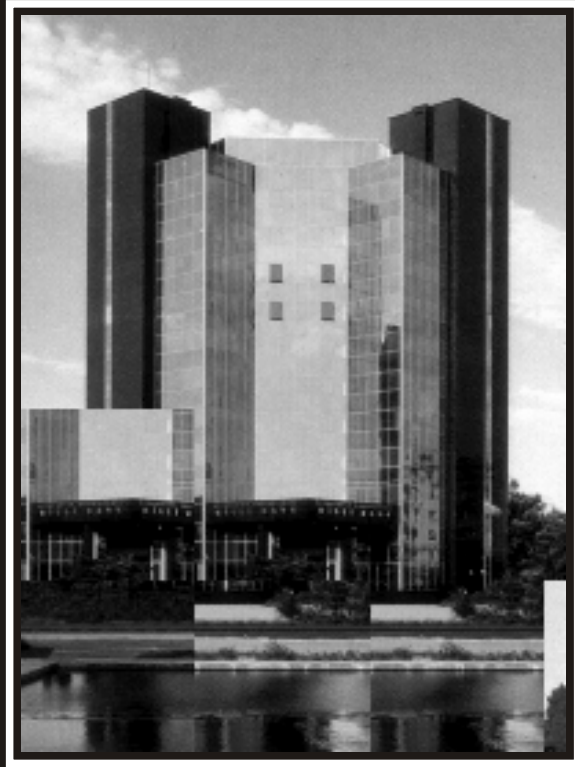

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ BANKI
NATIONAL BANK OF AZERBAIJAN REPUBLIC

BÜLTEN

AZM

№ 11 (45) 11/2003

M Ü N D Ə R İ C A T / C O N T E N T S

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

1.1. Makroiqtisadi göstəricilər	
Macroeconomic indicators	2
1.2. Qiymət indeksləri	
Price index	3
1.3. Tədiyyə balansı	
Balance of Payments	4
1.4. Xarici ticarət	
Foreign Trade	5

2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

2.1. Pul icmal	
Monetary survey	6
2.2. Pul kütləsi	
Money supply	7
2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri	
Refinancing rates	8
2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları	
Reserve requirements of NBA	8
2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi	
Official rate of manat against US dollar	9
2.6. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi	
Cash circulation on the Republic	10
2.7. Tədavüldə olan dövlət qsamüddətli istiqrazları	
Data on Government short-term T-bills in circulation	12

3. Maliyyə bazarı / Financial market

3.1. Depozit və kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri	
Average interest rates on deposits and credits	13
3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları	
Credits to the economy	14
3.3. Kommersiya banklarının kredit qoyuluşları haqqında məlumat	
Credits of commercial banks to economy sectors	15
3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər	
Savings and deposits attracted	16
3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu	
Allocation of savings attracted from the population among banks	17
3.6. Xarici valyuta bazarı	
Foreign currency market	17
3.7. Manatın xarici valyutalara nisbətən çarpaz məzənnələri	
Cross rates of manat against foreign currencies	18
3.8. Nağd valyuta əməliyyatlarının həcmi və məzənnələri	
Volume and rate of cash operations	19

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Indicators of credit organisations

4.1. Bank sistemi haqqında məlumat	
Information on the banking system	20
4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu	
Banking assets and liabilities concentration	21

5. Ödəniş sistemləri / Payment systems

5.1. Ödəniş sistemlərinin əsas göstəriciləri / Key indicators of Payment systems	22
Metodoloji izahatlar	23
Methodological explanation	

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

Cədvəl 1.1. Makroiqtisadi göstəricilər

Table 1.1. Macroeconomic indicators

mlrd.man. / bln.man.

	2000-ci il Y2000	2001-ci il Y2001	2002-ci ilin yanvar- noyabrı January- November, 2002	2002-ci il Y2002	2003-cü ilin yanvar- noyabrı January- November, 2003	2003-cü ilin yanvar- noyabrı January- November, 2003
Ümumi daxili məhsul Gross domestic product (GDP)	23591	26578	27066.3	29602.0	28593.7	31396.0
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	111.1	109.9	110.4	110.6	110.8	110.9
Sənaye məhsulunun həcmi Volume of industry production	16681.0	17626.8	16393.5	19742.1	19355.2	21410.5
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	106.9	105.1	103.3	103.6	105.6	105.7
Əsas kapitala investisiya Capital investments	4839.1	5649.2	8987.3	10292.8	13822.3	15701.8
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	103.0	117.1	190.4	182.2	172.1	173.4
Kənd təsərrüfatı məhsulları Volume of agriculture production	5303.4	5893.6	6069.7	6355.7	6262.8	6576.5
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	112.1	111.1	106.0	106.4	105.7	105.2
Yük dövriyyəsi, mln. ton km Freight by transportation means, mln. t km	20259	24918	18300.0	20200.0	18200.0	19900.0
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	121.2	123.0	110.0	109.6	109.2	108.7
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi Retail trade-turnover	10599.4	11877.4	12136.2	13442.3	12485.2	13770.7
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	109.8	109.9	109.4	109.6	110.4	110.7
Pullu xidmətlər Paid Services	2385.9	2488.6	2423.5	2659.0	2433.7	2692.9
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	105.8	105.6	106.8	107.1	111.2	111.5
Büdcənin gəlirləri Budgetary revenues	3577.3	3919.5	3837.9	4551.2	4746.0	5148.7*
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	127.8	109.7	114.0	116.1	135.09	-
Büdcənin xərcləri Budgetary expenditures	3819.0	4032.9	3928.6	4658.6	4762.0	5223.2*
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	117.2	105.6	119.1	115.5	-	-
Kəsir (-) / Profisit (+) Deficit (-) / Profit (+)	-241.7	-113.4	-90.7	-107.4	-16.0	-74.5*
Büdcə kəsirinin/profitinin ÜDM-da xüsusi çəkisi, %-lə State budget deficit/profit as a share of GDP, %	1.0	0.4	0.4	0.4	0.06	0.2*
Əhalinin nominal pul gəlirləri Nominal income of population	17556.8	19381.8	18951.2	21169.9	19305.6	21565.1
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	108.8	110.4	110.8	111.4	113.7	113.8
Nominal orta aylıq əmək haqqı, manat Nominal average monthly wage, manat	221.6	260.0	312.9	312.9	378.6	380.1
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	120.2	126.7	121.2	121.2	121.4	121.5
İstehlak qiymətlərinin indeksi / Consumer price index <i>əvvəlki ilin dekabrına nisbətən, %-lə</i> <i>compared with december of previous year, %</i>	102.2	101.3	102.7	103.3	101.3	102.0
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	101.8	101.5	102.7	102.8	102.1	102.1
İstehsalçıların qiymət indeksi / Producer price index <i>əvvəlki ilin dekabrına nisbətən, %-lə</i> <i>compared with december of previous year, %</i>	108.6	94.8	104.7	107.2	105.5	111.0
<i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə</i> <i>compared with the same period of previous year, %</i>	127.4	101.8	96.8	97.7	116.8	116.5

*) İlk məlumatlar, dəqiqləşdirmələr edilməsi mümkündür / *) Primary data. Revisions are possible.

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi / Source: State Committee on Statistics of Azerbaijan Republic

Cədvəl 1.2. 2003-cü ilin noyabr ayında qiymət indeksləri, %

Table 1.2. Price index in November, 2003, %

	2003-cü ilin noyabrı November 2003			Yanvar-noyabr əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən January-November compared with the same period of previous year
	Əvvəlki aya nisbətən Compared with previous month	Əvvəlki ilin Compared with		
		noyabrına nisbətən November of previous year	dekabrına nisbətən December of previous year	
İstehlak qiymətlərinin indeksləri / Consumer price index <i>o cümlədən: / out of which:</i>	0.7	2.6	2.0	2.1
ərzaq məhsulları, içkilər, tütün / food products, beverages, tobacco	1.0	3.9	2.9	3.1
qeyri ərzaq malları, xidmətlər / non-food products, services	0.3	0.5	0.4	0.5
qeyri ərzaq malları / non-food products	0.6	0.9	0.9	1.0
ərzaq və qeyri-ərzaq malları / food and non-food products	0.9	3.1	2.4	2.5
xidmətlər / services	0.0	-0.2	-0.2	-0.3
Sənayenin topdansaş qiymət indeksi / Industry Price index <i>ondan: / out of which:</i>	5.2	13.6	11.0	16.5
Mədənçixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi Field extraction <i>o cümlədən: / out of which:</i>	8.8	12.6	7.9	19.9
neft və qaz hasilatı / oil and gaz extraction	8.8	12.6	7.9	19.9
mədənçixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi Field extraction	0.0	5.5	5.5	3.8
Emal sənayesi / Processing industry <i>ondan: / out of which:</i>	0.8	20.8	20.5	16.7
qida məhsulları, içki və tütün Food products, beverages and tobacco	2.2	13.6	12.8	-0.6
Toxuculuq məmulatları / textiles	0.9	3.3	2.6	2.1
koks və neftayırma məhsulları Products of oil processing	0.0	32.0	32.0	29.2
kimyəvi maddə, məhsul və liflər Chemical matter, product and fiber	2.7	9.5	6.6	8.9
metallurgiya / metallurgy	0.3	4.7	4.4	2.9
Elektrik enerjisi, qaz və su təchizatı Electric power, gaz and water supply	0.0	-0.1	0.4	2.7

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi / Source: State Committee on Statistics of Azerbaijan Republic

Cədvəl 1.3. Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı
Table 1.3. Balance of Payments of Azerbaijan Republic

mln. ABŞ dolları / mln. USD

	1999-cu il Y1999	2000-ci il Y2000	2001-ci il Y2001	2002-ci il III rüb 3Q, 2002	2002-ci il Y2002	2003-ci il I rüb 1Q, 2003	2003-ci il II rüb 2Q, 2003	2003-ci il III rüb 3Q, 2003
Cari hesab Current Account	-599.7	-167.7	-51.7	-160.5	-768.4	-276.0	-453.6	-560.1
Xarici ticarət balansı Foreign Trade Balance	-408.2	319.4	613.9	164.3	481.6	188.3	3.5	-144.3
İxrac Export	1025.2	1858.3	2078.9	631.1	2304.9	674.9	681.2	536.9
İdxal Import	-1433.4	-1538.9	-1465.0	-466.8	-1823.3	-486.6	-677.7	-681.2
Xidmətlər balansı Balance of services	-228.3	-224.6	-375.1	-239.8	-935.6	-378.7	-378.1	-341.2
İxrac Export	256.8	259.8	289.8	91.1	362.1	104.4	97.8	116.0
İdxal Import	-485.1	-484.4	-664.9	-330.9	-1297.7	-483.1	-475.9	-457.2
Gəlirlər Income	-44.9	-335.4	-367.2	-96.2	-384.7	-98.4	-128.3	-104.5
Kredit (daxilolmalar) Accounts receivable	33.9	55.9	41.5	7.5	37.1	12.7	23.3	3.2
Debet (ödəmələr) Accounts payable	-78.8	-391.3	-408.7	-103.7	-421.8	-111.1	-151.6	-107.7
Cari transferlər Current transfers	81.7	73	76.6	11.2	70.4	12.8	49.4	29.9
Kapitalın və maliyyənin hərəkəti hesabı Capital and Finance Account	828.2	441.9	317.4	211.5	1051.5	319.8	564.0	619.0
Birbaşa investisiyalar Direct investments	355.4	29.1	220.1	289.0	1066.8	435.7	437.1	632.3
Neft bonusu Oil bonus	155.0	100.0	6.4	-	0.0	0.0	48.6	0.0
Digər investisiyalar Other investments	472.8	312.8	90.9	-77.5	-15.3	-115.9	78.3	-13.3
Sair vəsaitlər Other money	-	-	-	-10.3	-86.6	-51.6	1	-36.5
Ehtiyat aktivlərin dəyişməsi, (- artım; + azalma) / Change in reserve assets (- increase; + reduction)	-228.5	-274.2	-265.6	-40.7	-196.5	7.8	-111.4	-22.4
Balans Balance	0	0	0	0	0	0	0	0

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 1.4. Azərbaycan Respublikasının xarici ticarəti (tədiyyə balans metodologiyasına əsasən)
Table 1.4. Foreign trade of Azerbaijan Republic (in accordance with balance of payments methodology)

	min ABŞ dolları / thousand USD														
	İXRAC EXPORT					İDXAL IMPORT					Ticarət balansının saldosu Saldo of trade balance				
	Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %/to Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: Out of which:			Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %/to Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: Out of which:			Cəmi Total	Uzaq xarici dövlətlərə With foreign countries	MDB dövlətlərinə With CIS Countries		
Uzaq xarici dövlətlərə With foreign countries			Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %/to Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətlərinə With CIS Countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %/to Compared with the same period of previous year, %			Uzaq xarici dövlətlərə With foreign countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %/to Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətlərinə With CIS Countries					
1995	612343	89.8	339297	93.6	273046	85.6	985432	115.8	755527	185.6	229905	51.8	-373089	-416230	43141
1996	643669	105.1	343717	101.3	299952	109.9	1337583	135.7	1012005	133.9	325578	141.6	-693914	-668288	-25626
1997	808257	125.6	427920	124.5	380337	126.8	1375164	102.8	977641	96.6	397523	122.1	-566907	-549721	-17186
1998	677751	83.9	434331	101.5	243420	64.0	1723903	125.4	1266390	129.5	457513	115.1	-104615	-832059	-214093
1999	1025231	151.3	803837	185.1	221394	91.0	1433392	83.1	1050311	82.9	383081	83.7	-408161	-246474	-161687
2000	1858335	181.3	1594131	198.3	264204	119.3	1539005	107.4	1163552	110.8	375453	98.0	319330	430579	-111249
I rüb / 1Q	393245	265.6	325162	289.2	68083	191.1	384263	123.2	284176	126.7	100087	114.1	8982	40986	-32004
II rüb / 2Q	522448	341.6	450387	377.6	72061	154.0	363736	109.7	262757	107.2	100979	116.8	158712	187630	-28918
III rüb / 3Q	594058	234.3	546998	289.1	47060	73.1	327785	78.7	251119	80.1	76666	74.4	266273	293879	-29606
IV rüb / 4Q	348584	76.2	271584	70.9	77000	103.3	463221	124.1	365500	136.7	97721	92.3	-114637	-93916	-29606
2001	2078931	111.9	1855148	116.4	223783	84.7	1465064	95.2	1022194	87.9	442870	118.0	613867	832954	-219087
I rüb / 1Q	526737	133.9	484118	148.9	42619	62.6	316857	82.5	223031	78.5	93826	93.7	209880	261087	-51207
II rüb / 2Q	531227	101.7	484071	107.5	47156	65.4	333308	91.6	215156	81.9	118152	117.0	197919	268915	-70996
III rüb / 3Q	540403	91.0	448139	81.9	92264	196.1	414313	126.4	303915	121.0	110398	144.0	126090	144224	-18134
IV rüb / 4Q	480564	137.9	438820	161.6	41744	54.2	400586	86.5	280092	76.6	120494	123.3	79978	158728	-78750
2002	2304893	110.9	2061150	111.1	243743	108.9	1823341	124.5	1149250	112.4	674091	152.2	481552	911900	-430348
I rüb / 1Q	450164	85.5	401156	82.9	49008	115.0	388536	122.6	235658	105.7	152878	162.9	61628	165498	-103870
II rüb / 2Q	488972	92.0	441582	91.2	47390	100.5	404729	121.4	235732	109.6	168997	143.0	84243	205850	-121607
III rüb / 3Q	631127	116.8	566623	126.4	64504	69.9	466823	112.7	316432	104.1	150391	136.2	164304	250191	-85887
IV rüb / 4Q	734630	152.9	651789	148.5	82841	198.5	563253	140.6	361428	129.0	201825	167.5	171377	290361	-118984
2003	1356042	58.8	1227353	59.5	128689	52.8	1164256	63.9	784811	68.3	379445	56.3	191786	442542	-250756
I rüb / 1Q	674859	149.9	616581	153.7	58278	118.9	486576	125.2	300283	127.4	186293	121.9	188283	316298	-128015
II rüb / 2Q	681183	139.3	610772	138.3	70411	148.6	677680	167.4	484528	205.5	193152	114.3	3503	126244	-122741
III rüb / 3Q	556939	85.1	460104	81.2	76835	119.1	681253	145.9	472875	149.4	208378	138.6	-144314	-12771	-131543

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

2. Əsas pul-kredit göstəricilər / Main monetary indicators

Cədvəl 2.1. Pul icmalı
Table 2.1. Monetary Survey

mlrd. man. / bln.man.

	01.01.03	01.04.03	01.07.03	01.09.03	01.10.03	01.11.03	01.12.03
Xalis xarici aktivlər Net foreign assets	2675.6	2728.8	2805.2	2848.2	2973.4	2715.3	2736.9
Xalis daxili aktivlər Net domestic assets	1273.4	1270.2	1393.8	1744.4	1549.5	1934.9	1852.2
Daxili kredit / Domestic Credit	2609.5	2776.7	2853.2	3217.8	3004.5	3274.0	3272.2
Dövlət idarəetmə sektoruna tələblər / Claims to Governmental sector	449.8	455.4	336.5	508.8	225.8	419.2	342.7
Geniş mənada pul kütləsi Broad money supply	3925.8	3979.5	4199.0	4590.3	4522.9	4650.2	4589.1
Geniş mənada pul kütləsi (manatla) Broad money supply (in manats)	2025.8	1946.5	2208.9	2278.6	2325.4	2354.4	2344.2
Banklardan kənarıdakı nağd pul kütləsi Cash out of banks	1668.7	1558.4	1683.1	1781.7	1773.1	1871.7	1851.3
Əmanətlər və depozitlər (manatla və xarici valyuta ilə) Savings and deposits (in manats and foreign currencies)	2257.0	2421.0	2516.0	2808.6	2749.8	2778.6	2737.8
Araşış üçün: For information:							
Pul multiplikatoru Money multiplier							
manatla in manat	1.08	1.08	1.11	1.10	1.11	1.10	1.09
xarici valyuta ilə in foreign currency	1.92	2.00	1.94	2.02	1.96	1.99	1.96
Geniş mənada pul kütləsinin dövretmə sür'əti: Velocity of broad money supply							
manatla in manat	14.6	16.9	14.8	14.4	14.1	13.93	13.99
xarici valyuta ilə in foreign currency	8.1	8.20	7.81	7.15	7.25	7.05	7.15

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 2.2. Pul kütləsi
Table 2.2. Money supply

mlrd. man. / bln.man.

	Pul kütləsi (M2) Money supply (M2)			Pul kütləsinin dəyişməsi tempi, %-lə Change of money supply, %	
	Cəmi Total	o cümlədən: Out of which		Əvvəlki aya nisbətən Compared with previous month	İlin əvvəlinə nisbətən Compared with the beginning of the year
		nağd pul (M0) cash (M0)	nağdsız vəsaitlər Non-cash		
01/01/98	1556.3	1170.5	385.8	1.9	-
01/01/99	1218.5	926.0	292.5	4.9	-21.7
01/01/00	1404.3	1135.8	268.5	10.6	15.3
01/01/01	1629.1	1349.8	279.3	8.3	16.0
01/02/01	1441.9	1156.8	285.1	-11.5	-11.5
01/03/01	1435.9	1150.9	285.0	-0.4	-11.9
01/04/01	1527.8	1232.7	295.1	6.4	-6.2
01/05/01	1430.0	1146.0	284.0	-6.4	-12.2
01/06/01	1520.6	1185.1	335.5	6.3	-6.7
01/07/01	1516.5	1249.6	266.9	-0.3	-6.9
01/08/01	1572.6	1305.9	266.7	3.7	-3.5
01/09/01	1551.0	1280.6	270.4	-1.4	-4.8
01/10/01	1603.7	1318.1	285.6	3.4	-1.6
01/11/01	1597.5	1322.2	275.3	-0.4	-1.9
01/12/01	1552.9	1279.6	273.3	-2.8	-4.7
01/01/02	1755.6	1469.0	286.6	13.1	7.8
01/02/02	1568.1	1281.8	286.3	-10.7	-3.7
01/03/02	1569.6	1295.3	274.3	0.1	-10.6
01/04/02	1670.7	1378.4	292.3	6.4	-4.8
01/05/02	1642.9	1358.9	284.0	-1.7	-6.4
01/06/02	1658.1	1378.8	279.3	0.9	-5.6
01/07/02	1780.3	1495.8	284.5	7.4	1.4
01/08/02	1853.9	1553.9	300.0	4.1	5.6
01/09/02	1870.1	1537.9	332.2	0.9	6.5
01/10/02	1765.2	1450.2	315.0	-5.6	0.5
01/11/02	1800.7	1453.0	347.7	2.0	2.6
01/12/02	1818.3	1448.4	369.9	1.0	3.6
01/01/03	2025.8	1668.7	357.1	11.4	15.4
01/02/03	1845.1	1478.5	366.6	-8.9	-8.9
01/03/03	1909.5	1512.9	396.6	3.5	-5.7
01/04/03	1946.6	1558.4	388.2	1.9	-3.9
01/05/03	1964.3	1533.8	430.5	0.9	-3.0
01/06/03	1999.2	1563.5	435.7	1.8	-1.3
01/07/03	2208.9	1683.1	525.8	10.5	9.0
01/08/03	2331.4	1814.0	517.4	5.5	15.1
01/09/03	2278.6	1781.7	496.9	-2.3	12.5
01/10/03	2325.4	1773.1	552.3	2.1	14.8
01/11/03	2354.4	1871.7	482.7	1.2	16.2
01/12/03	2344.2	1851.3	492.9	-0.4	15.7

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri
Table 2.3. Refinancing rates

Fəaliyyət müddəti / Action period	%
01.01.94-30.06.94	100
01.07.94-30.11.94	150
01.12.94-31.12.94	200
01.01.95-31.03.95	250
01.04.95-30.04.95	237
01.05.95-31.05.95	210
01.06.95-30.06.95	180
01.07.95-31.08.95	140
01.09.95-31.12.95	100
01.01.96-29.02.96	80
01.03.96-31.03.96	60
01.04.96-30.04.96	50
01.05.96-30.06.96	45
01.07.96-31.07.96	30
01.08.96-30.10.96	25
01.11.96-14.02.97	20
15.02.97-31.03.97	16
01.04.97-30.06.97	15
01.07.97-30.06.98	12
01.07.98-30.10.99	14
01.11.99-16.09.2002	10
16.09.2002-bu günədək / for real time	7

Cədvəl 2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları, %
Table 2.4. Reserve requirements of NBA, %

Fəaliyyət müddəti Action period	Hüquqi şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for juridical persons		Fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for physical persons	
	manatla / in manats	valyutada / in foreign currency	manatla / in manats	valyutada / in foreign currency
01.10.92-30.04.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan - 1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən yuxarı over 1 year	10	10	10	10
01.05.93-30.05.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan - 1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən - 3 ilədək from 1 year to 3 years	10	10	10	10
3 ildən yuxarı over 3 years	8	8	8	8
31.05.93-19.12.93	12	5	12	5
20.12.93-30.04.94	12	25	12	25
01.05.94-30.06.94	12	5	12	5
01.07.94-31.12.94	18	5	18	5
01.01.95-31.03.95	12	12	12	12
01.04.95-28.02.97	15	15	15	15
01.03.97-01.11.99	12	12	12	12
02.11.99-bu günədək / for real time	10	10	10	10

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi
Table 2.5. Official exchange rate of manat against US dollar

TARİX / DATE	MƏZƏNNƏ / EXCHANGE RATE
Noyabr 2002 / November 2002	4893.10
Dekabr 2002 / December 2002	4894.05
Yanvar 2003 / January 2003	4898.05
Fevral 2003 / February 2003	4896.84
Mart 2003 / March 2003	4904.89
Aprel 2003 / April 2003	4907.45
May 2003 / May 2003	4914.05
İyun 2003 / June 2003	4919.14
İyul 2003 / July 2003	4919.09
Avqust 2003 / August 2003	4914.10
Sentyabr 2003 / September 2003	4911.77
Oktyabr 2003 / October 2003	4909.91
03.11.2003	4910.00
04.11.2003	4911.00
05.11.2003	4911.00
06.11.2003	4911.00
07.11.2003	4912.00
10.11.2003	4912.00
11.11.2003	4911.00
13.11.2003	4911.00
14.11.2003	4913.00
18.11.2003	4914.00
19.11.2003	4915.00
20.11.2003	4915.00
21.11.2003	4916.00
24.11.2003	4916.00
26.11.2003	4916.00
27.11.2003	4917.00
28.11.2003	4917.00
Noyabr üzrə orta aylıq məzənnə / Average per month rate for November	4913.41
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) / Compared with previous month, %	0.07
Noyabr ayı ərzində dəyişmə (%-lə) / Change in November, %	0.14
Əvvəlki ilin noyabr ayına nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared to November of previous year, %	0.42
Əvvəlki ilin dekabr ayına nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared to December of previous year, %	0.40

* - Milli Bank tərəfindən müəyyən olunan rəsmi məzənnə daxili valyuta bazarında əvvəlki gün aparılmış əməliyyatların kəmiyyət göstəricilərinin orta çəkisinə əsasən müəyyən olunur.

* - Exchange rate of the national currency is fixed by the National Bank based on average weight of quantity of internal currency market operations held on previous day.

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 2.6. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi
Table 2.6. Cash operations on the Republic

mlrd. man. / bln.man.

MƏDAXİL INCOME	Yanvar- noyabr 2003-cü il January- November, 2003	Yekunda xüsusi çəkisi,%-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilə nisbətən %-lə Compared with the previous year, %
Ticarət müəssisələrindən From trade organizations	116292.1	0.78	95.59
Qeyri-ticarət müəssisələrindən From non-trade organizations	337818.8	2.25	156.24
Yanacaq sürtgü materiallarının satışından From the sale of the fuel-lubricant materials	768609.2	5.12	89.92
Nəqliyyatdan From the transport	198623.8	1.32	131.25
Mənzil haqqı və kommunal xidmətlərdən From the rent and communal services	217392.4	1.45	133.84
Məişət xidməti və tamaşa müəssisələrindən From the service and performance enterprises	12589.3	0.08	110.49
Vergi və rüsumlardan From taxes and duties	857052.5	5.71	99.34
Qeyri-dövlət müəssisələrindən From the non-state enterprises	6029647.3	40.20	278.13
Vətəndaşların əmanətləri hesabında For citizens savings	77671.2	0.52	152.89
Rabitə müəssisələrindən From communication enterprises	135565.3	0.90	132.36
Fermer təsərrüfatlarından, icarədarlardan və sahibkarlardan From rural private sector, tenants	127859.3	0.85	964.41
Dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsindən From privatization of state property	26514.3	0.18	395.97
Deponent əmək haqqının qaytarılmasından From the return of the deponent salary	1818.4	0.01	79.32
Xarici valyuta satışından From the sale foreign currency	4160410.7	27.74	124.89
Qiymətli kağızların satışından From the sale of securities	16428.8	0.11	61.06
Sair mənbələrdən From other sources	1913699.7	12.76	187.20
Mədxil üzrə cəmi Total income	14997993.1	100.00	164.73
Ərazi İdarələrinin kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments	3041.1		
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	78327.8		

M Ə X A R İ C EXPENDITURES	Yanvar-noyabr 2003-cü il January- November, 2003	Yekunda xüsusi çəkisi,%-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilə nisbətən %-lə Compared with the previous year, %
Əmək haqqının ödənilməsi For the payment of wages	2180413.0	14.36	110.70
Təqaüdün ödənilməsi For scholarships payment	7288.8	0.05	86.34
İstehlaka yönəldilən vəsaitin tərkibinə daxil olmayan digər ödənişlərə verilən For non-consumer payment	177983.3	1.17	102.20
Yanacaq sürtgü materiallarının alınmasına For the purchase of the fuel-lubricant materials	37505.8	0.25	103.15
Kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükünə For agrarian products purchase	183377.0	1.21	140.94
Qiymətli kağızların alınmasına For purchase securities	8332.6	0.05	109.92
Pensiya və müavinətlərin ödənilməsinə For pensions and benefits payment	1031674.9	6.79	124.34
Qeyri-dövlət müəssisələrin əmək haqqına For wage payment of non-state enterprises	172551.7	1.14	100.39
Qeyri-dövlət müəssisələrin digər ödənişlərinə For other payments of non-state enterprises	5388385.0	35.48	216.15
Digər məqsədlərə For other purposes	2342135.7	15.42	202.45
Vətəndaşların əmanətləri hesabından From citizens savings	279948.0	1.84	130.78
Xarici valyutanın alınmasına For purchase foreign currency	2675711.5	17.62	195.54
Fermer təsərrüfatlarının, icarədarların və sahibkarların hesabından From rural private sector and tenants	94630.5	0.62	723.20
Rabitə müəssisələrinə For communication enterprises	608139.3	4.00	118.11
Məxaric üzrə, cəmi Expenditures, total	15188077.1	100.00	167.12
Ərazi İdarələrinin kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments			
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	117111.6		
Emissiya Emission	225826.7		
Ehtiyat fonduna pul qoyuluşu Money investment in reserve fund			
Məxaricdə emissiyanın xüsusi çəkisi Emission percentage share of expenditures	1.49		
Bir günlük orta göstərici Average daily indicator			
	Mədaxil Income	44904	164.73
	Məxaric Expenditure	45473	167.12
	Emissiya Emission	676	

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

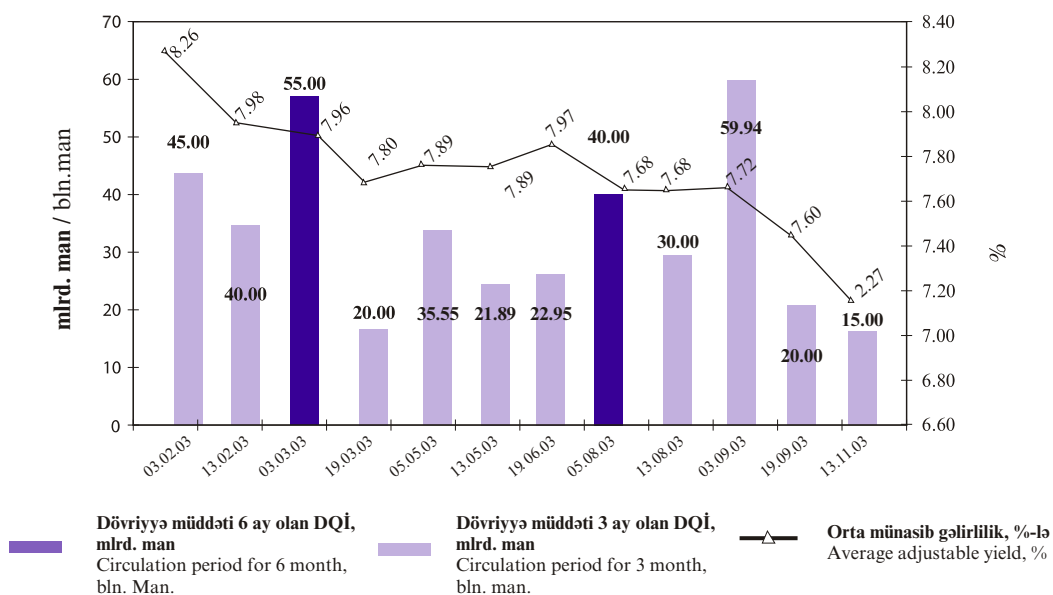
Cədvəl 2.7. 2003-cü ildə ilkin bazarda yerləşdirilmiş Dövlət qısamüddətli istiqrazlar
Table 2.7. Data on Government ST-bills placed at the Primary market in 2003

Buraxılış №-si Code	Aukşionun tarixi Date of placement	Ödəmə tarixi Date of redemption	Tədavül müddəti, gün Circulation period, day	Emissiyanın həcmi, mlrd. man. Issue volume, bln. Man.	Yerləşdirilib, mlrd. man. Volume placed, bln. man.	İştirakçıların sayı Number of participants	Gəlirlilik (%) / Yield, %	
							maksimal Maximum	orta ölçülmüş Average weighted
10200105S	03.02.2003	05.05.2003	91	45.00	45.00	15	8.47	8.26
10200205S	13.02.2003	13.05.2003	89	40.00	40.00	13	8.02	7.98
10300305S	03.03.2003	03.09.2003	184	55.00	55.00	10	7.96	7.96
10200405S	19.03.2003	19.06.2003	92	20.00	20.00	14	7.93	7.80
10200505S	05.05.2003	05.08.2003	92	50.00	35.55	10	7.97	7.89
10200605S	13.05.2003	13.08.2003	92	45.00	21.89	8	7.97	7.89
10200705S	19.06.2003	19.09.2003	92	25.00	22.95	5	7.97	7.97
10300805S	05.08.2003	05.02.2003	184	40.00	40.00	6	7.70	7.68
10200905S	13.08.2003	13.11.2003	92	30.00	30.00	6	7.72	7.68
10201005S	03.09.2003	03.12.2003	91	60.00	59.94	8	7.76	7.72
10201105S	19.09.2003	19.12.2003	91	20.00	20.00	4	7.60	7.60
10201105S	13.11.2003	13.02.2004	92	15.00	15.00	4	7.27	7.27

DQİ-n əsas analitik və makroiqtisadi göstəriciləri
Major analytical and macroeconomic indicators of T-bills

	01.12.2002	01.01.2003	01.07.2003	01.10.2003	01.11.2003	01.12.2003
Nominal üzrə məbləğ, mlrd.man. Nominal value, bln.man.	135.56	140.00	135.40	149.94	149.94	134.94
Bazar portfelinin indikatoru (illik %) Market portfolio indicator (% per year)	12.81	12.57	7.93	7.69	7.69	7.64
Dürəsiya, gün Duration, days	73	50	56	78	47	31

İlkin bazarda yerləşdirilmiş dövlət qısamüddətli istiqrazları
Government ST-bills placed at the Primary market

Mənbə: Bakı Fond Birjası / Source: Baku Stock Exchange

3. Maliyyə bazarı / Financial market

Cədvəl 3.1. Depozit və kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri*
Table 3.1. Average interest rates on deposits and credits*

Göstəricilərin adı Indicators	01.01.2003		01.07.2003		01.10.2003		01.12.2003	
	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency	manatla in manats	valyuta ilə in foreign currency
Depozit və əmanətlərə görə orta faiz dərəcələri: Average interest rates on deposits and credits:	8.28	9.34	7.13	8.72	7.36	9.92	7.09	10.03
hüquqi şəxslərin / for juridical persons	7.60	4.59	6.92	5.07	6.58	5.27	6.33	5.81
Fiziki şəxslərin / for physical persons	9.03	11.75	7.31	10.71	9.20	11.11	8.96	11.07
- 1 aya qədər / till 1 month	5.00	3.80	2.00	5.08	2.06	3.23	5.47	2.09
- 1 aydan 3 aya qədər / from 1 month to 3 months	7.00	5.06	6.42	3.29	6.06	4.34	5.93	4.23
- 3 aydan 6 aya qədər / from 3 months to 6 months	5.46	6.18	7.40	6.23	5.74	4.23	6.00	5.92
- 6 aydan 9 aya qədər / from 6 months to 9 months	8.25	5.77	7.10	5.74	6.03	5.00	6.13	2.77
- 9 aydan 1 ilə qədər / from 9 months to 1 year	12.64	10.05	8.40	8.24	9.37	9.32	8.91	8.71
- 1 ildən 5 ilə qədər / from 1 year to 5 years	7.53	11.34	6.42	12.14	7.30	12.18	6.91	11.89
- 5 ildən artıq / over 5 years	-	9.94	-	5.02	-	15.00	-	14.87
Verilmiş kreditlərə görə orta faiz dərəcələri: Average interest rates on credits placed :	15.59	12.79	15.64	17.20	14.64	17.56	14.43	18.18
hüquqi şəxslərin / for juridical persons	16.02	10.97	15.87	15.86	14.67	15.81	14.99	16.53
fiziki şəxslərin / for physical persons	14.77	21.43	15.22	21.65	14.58	22.57	13.31	22.91
- 1 aya qədər / till 1 month	21.89	3.70	19.99	17.04	17.89	18.31	22.30	17.49
- 1 aydan 3 aya qədər / from 1 month to 3 months	16.77	9.44	17.14	14.22	17.85	16.95	19.14	18.28
- 3 aydan 6 aya qədər / from 3 months to 6 months	15.81	20.84	18.66	18.57	18.72	18.68	17.98	19.24
- 6 aydan 9 aya qədər / from 6 months to 9 months	17.53	22.27	17.44	20.17	15.50	19.04	14.70	19.75
- 9 aydan 1 ilə qədər / from 9 months to 1 year	16.30	19.63	15.76	18.60	14.66	18.57	15.03	18.80
- 1 ildən 3 ilə qədər / from 1 year to 3 years	12.80	15.73	13.56	15.97	12.81	17.10	11.60	18.96
- 3 ildən 5 ilə qədər / from 3 years to 5 years	12.99	12.53	8.67	13.07	7.38	12.22	8.01	12.92
- 5 ildən 10 ilə qədər / from 5 years to 10 years	25.00	8.15	25.00	13.46	25.00	13.46	25.00	12.88
Banklararası kreditlər üzrə orta faiz dərəcələri: Average interest rates on interbank credits:								
Verilmiş kreditlər üzrə / On credits placed	18.78	13.75	19.22	12.39	19.23	15.15	18.66	15.52
- 30 günədək / till 30 days	-	2.91	-	2.71	7.00	8.05	-	
- 30 - 90 günlük / 30-90 days	-	17.19	-	15.53	-	17.61	-	18.22
- 90 - 180 günlük / 90-180 days	-	15.21	-	13.97	-	17.83	-	15.09
- 180 - 360 günlük / 180-360 days	18.00	14.38	18.00	16.06	18.00	15.47	18.00	15.51
- 1 ildən yuxarı / over 1 year	20.00	-	20.00	-	20.00	-	20.00	-
Alınmış kreditlər üzrə / On credits attracted	6.16	9.83	6.62	6.25	6.27	5.91	6.52	5.82
- 30 günədək / 30 days	7.00	19.34	7.00	21.39	7.00	20.75	10.01	26.59
- 30 - 90 günlük / 30-90 days	7.88	11.07	7.00	17.92	7.00	15.18	-	14.71
- 90 - 180 günlük / 90-180 days	9.56	13.87	8.02	11.65	7.00	18.62	7.00	-
- 180 - 360 günlük / 180-360 days	7.12	18.23	7.00	7.74	7.00	4.89	7.00	6.26
- 1 ildən yuxarı / over 1 year	3.84	9.35	2.18	5.31	2.14	5.34	2.11	5.34

*) - 01.01.2003-cü il tarixinədək orta faiz dərəcələri, tətbiq olunan hesabatlar üzrə, seçmə üsulu yalnız 8 bankın məlumatları əsasında hesablanmışdır. Milli Bank tərəfindən tətbiq olunmuş yeni statistik hesabat formalarına uyğun olaraq, 01.31.2003-cü il tarixindən etibarən depozitlər və kreditlər üzrə faiz dərəcələri bütün kredit təşkilatlarının məlumatları əsasında hesablanır.

*) - Until 01.01.2003 average interest rates were calculated on 8 banks selected at random based on their reports. According to new statistical report form starting with 01.31.2003 interest rate on deposits and credits is calculated on the basis of information received from all credit organizations.

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları

Table 3.2. Credits to the economy

mlrd. man. / bln.man.

	01.11.02	01.01.03	01.04.03	01.07.03	01.10.03	01.11.03	01.12.03
Cəmi kredit qoyuluşu, Total credits,	2465.9	2600.8	2741.4	2916.9	3109.6	3128.2	3190.8
<i>ondan</i> <i>out of which</i>							
<i>vaxtı keçmiş*</i> / <i>overdue*</i>	586.1	273.1	274.5	289.1	287.3	284.7	294.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	23.77	10.50	10.01	9.91	9.24	9.10	9.22
o cümlədən: out of which:							
qısamüddətli, ondan short-term, out of which	1742.3	1871.2	2026.0	2183.3	2321.6	2321.9	2376.4
<i>vaxtı keçmiş / overdue</i>	511.4	203.7	202.8	214.3	211.5	208.7	218.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	29.35	10.89	10.01	9.82	9.11	8.99	9.18
uzunmüddətli, ondan long-term, out of which	723.5	729.6	715.4	773.5	788.0	806.3	814.4
<i>vaxtı keçmiş / overdue</i>	74.7	69.4	71.7	74.8	75.8	76.0	75.9
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	10.32	9.51	10.02	10.20	9.62	9.43	9.32
dövlət sektoruna kreditlər credits to state sector	724.1	851.9	825.7	828.6	677.7	635.6	663.7
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	29.36	32.76	30.12	28.41	21.79	20.32	20.80
özəl sektora kreditlər credits to private sector	1741.7	1748.9	1915.8	2088.2	2431.9	2492.6	2527.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	70.63	67.24	69.88	71.59	78.21	79.68	79.20
manatla kreditlər credits in manats	839.7	869.4	903.6	918.8	1080.0	1108.2	1103.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	34.05	33.43	32.96	31.50	34.73	35.43	34.57
valyuta ilə kreditlər credits in foreign currency	1626.2	1731.4	1837.8	1998.0	2029.6	2020.0	2087.7
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	65.95	66.57	67.04	68.50	65.27	64.57	65.43
Cəmi kredit qoyuluşlarından From total volume of credits							
dövlət bankları state banks	1095.0	1240.7	1286.4	1402.7	1312.5	1291.5	1320.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	44.41	47.70	46.92	48.09	42.21	41.29	41.39
özəl banklar private banks	973.0	1013.3	1123.8	1175.1	1438.0	1477.6	1511.0
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	39.46	38.96	40.99	40.29	46.24	47.23	47.35
o cümlədən: out of which:							
xarici kapitalın iştirakı ilə banks with foreign capital participation	307.9	316.6	334.6	309.2	374.2	390.4	476.8
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	12.49	12.17	12.21	10.60	12.03	12.48	14.94
bundan 100%-lə xarici kapital ilə out of which: with 100% foreign capital	115.3	116.2	118.3	74.6	93.0	96.7	102.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	4.68	4.47	4.32	2.56	2.99	3.09	3.20
qeyri-bank kredit təşkilatları non-banking credit organizations	397.9	346.8	331.2	339.1	359.1	359.1	359.1
<i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	16.14	13.33	12.08	11.63	11.55	11.48	11.25

*) - "Aqrarkredit" bank olmayan kredit təşkilatının vaxtı keçmiş kredit qoyuluşları daxil edilmir.

*) - Without overdue credits of "Agrarcredit" Non-banking credit organization.

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.3. Kommersiya banklarının iqtisadiyyatın sahələrinə kredit qoyuluşları
Table 3.3. Credits of commercial banks to economy sectors

mln. man. / mln.man.

	01.12.2002	01.01.2003	01.07.2003	01.10.2003	01.11.2003	01.12.2003
Real sektora cəmi kredit qoyuluşu Credits to real sector <i>o cümlədən:</i> <i>out of which:</i>	2106193	2254000	2577727	2750560	2769079	2831766
Vaxtı keçmiş kreditlər Overdue credits <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	245472 11.65	268478 11.91	284697 11.04	282672 10.28	280044 10.11	289406 10.22
Hökumət idarələrinə verilmiş kreditlər Credits to governmental structure <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	164047 7.79	239816 10.64	201940 7.83	173211 6.30	177567 6.41	172659 6.10
Ticarət və xidmət sektoruna To trade and services <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	517290 24.56	511176 22.68	598920 23.23	534139 19.42	526798 19.02	538413 19.01
Energetika, kimya və təbii ehtiyatlar sektoruna To power engineering, chemical and natural reserves sector <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	162136 7.70	220714 9.79	162848 6.32	94551 3.44	84722 3.06	72505 2.56
Kənd təsərrüfatı və emal (yeyinti sənayesi də daxil olmaqla) sektoruna To agriculture and processing (including food industry) sector <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	93217 4.43	99376 4.41	89050 3.45	121558 4.42	140954 5.09	145523 5.14
İnşaat və əmlak sektoruna To construction and real estate <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	75024 3.56	74535 3.31	135038 5.24	184503 6.71	196401 7.09	197908 6.99
Sənaye və istehsal sektoruna To industry and manufacturing <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	74669 3.55	78414 3.48	108943 4.23	214150 7.79	207904 7.51	218465 7.71
Nəqliyyat və rabitə sektoruna To transport and communication <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	315312 14.97	285642 12.67	372740 14.46	351475 12.78	344907 12.46	366452 12.94
Ev təsərrüfatlarına (fiziki şəxslərə) To household (individuals) <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i> <i>o cümlədən: / out of which:</i>	397980 18.90	413639 18.35	580847 22.53	652409 23.72	671429 24.25	688680 24.32
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə kreditlər Credits on plastic card operations <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	17953 0.85	18157 0.81	24104 0.94	23103 0.84	23579 0.85	23865 0.84
İctimai təşkilatlara verilmiş kreditlər To public organizations <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	2994 0.14	3099 0.14	2261 0.09	2147 0.08	2115 0.08	2116 0.07
Digər sektoral bölmələrə verilmiş kreditlər To other sectors <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	1958 0.09	1875 0.08	3048 0.12	2854 0.10	2775 0.10	3018 0.11
Overdraft əməliyyatlarına yönəldilmiş kreditlər Credits on overdraft operations <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	36814 1.75	38030 1.69	18128 0.70	12948 0.47	13765 0.50	16932 0.60
Akkreditivlər üzrə verilmiş kreditlər Credits on letter of credit <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	2548 0.12	2470 0.11	2450 0.10	2730 0.10	2710 0.10	2681 0.09
Qarantiyalar üzrə Credits on quarantine <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	16733 0.79	16736 0.74	16818 0.65	21212 0.77	16987 0.61	17008 0.60
Faktoring əməliyyatlarına To factoring operations <i>xüsusi çəkisi, %-lə / a share, %</i>	0 0	0 0	0 0.00	100000 3.64	100000 3.61	100000 3.53
Maliyyə sektoruna kredit qoyuluşu Credits to financial sector	96562	104450	99565	108791	99925	103288

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər

Table 3.4. Savings and deposits attracted

mlrd. man. / bln.man.

	01.12.2002	01.01.2003	01.07.2003	01.10.2003	01.11.2003	01.12.2003
Depozit və əmanətlərin həcmi, cəmi: Volume of deposits and savings, total:	2212.3	2257.0	2516.0	2749.8	2778.6	2737.8
Fiziki şəxslər, cəmi: Physical persons, total:	744.1	767.3	963.4	1052.6	1133.5	1174.7
ümumi depozitlərdə xüsusi çəkisi, %-lə as a share of total deposits, %	33.6	34.0	38.3	38.3	40.8	42.9
Hüquqi şəxslər, cəmi: Juridical persons, total:	1468.2	1489.7	1552.6	1697.2	1645.1	1563.1
ümumi depozitlərdə xüsusi çəkisi, %-lə as a share of total deposits, %	66.4	66.0	61.7	61.7	59.2	57.1

Cədvəl 3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu

Table 3.5. Allocation of population's savings among banks

mlrd. man. / bln.man.

	01.12.2002	01.01.2003	01.07.2003	01.10.2003	01.11.2003	01.12.2003
Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlər (valyuta əmanətləri daxil olmaqla) Savings attracted from the population, bln. man. (including foreign currency)	744.1	767.3	963.4	1052.6	1133.5	1174.7
dövlət bankları state banks	433.4	448.7	531.5	606.1	670.1	700.0
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	58.2	58.5	55.2	57.6	59.1	59.6
özəl banklar private banks	310.7	318.6	431.9	446.5	463.4	474.7
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	41.8	41.5	44.8	42.4	40.9	40.4
o cümlədən: out of which:						
xarici kapitalın iştirakı ilə with foreign capital participation	90.1	90.6	107.5	134.0	147.8	167.2
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	12.1	11.8	11.2	12.7	13.0	14.2
bundan 100%-lə xarici kapital ilə / out of which: with 100% foreign capital participation	32.4	34.9	33.1	42.5	53.4	45.4
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	4.4	4.5	3.4	4.0	4.7	3.9

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.6. 2003-cü ilin noyabr ayında xarici valyuta bazarı (min valyuta vahidi)
Table 3.6. Foreign currency market in November, 2003 (thousand currency points)

	ABŞ dolları / US dollar		Avro / Euro		Rusiya rublu / Russian rouble		İngilis funt-sterlinqi / British Pound	
	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate	Cəmi Total	Orta çəkili məzənnə / Average weighted rate
Valyuta bazarının həcmi / Volume of currency market	416742.2	4913.92	39949.2	5932.45	433119.5	164.64	1756.7	8409.60
O cümlədən / Out of which								
- BBVB-də / BICEX	27372.2	4913.83	512.1	5788.81	5707.5	165.00	0	0.00
- BEST-dən / BEST	37191.3	4913.73	0	0.00	6500.0	165.70	0	0.00
- ABVB-də / OpIFEM	82723.1	4914.21	2010.8	5783.74	96757.8	164.93	11.6	0.00
- BDMƏ-da / IBT	269455.6	4913.92	37426.3	5942.38	324154.2	164.52	1745.1	8410.79
Xarici valyutanın alışı / Foreign currency purchase								
	218596.1	4911.50	19987.8	5932.20	242589.2	164.60	878.6	8409.60
O cümlədən / Out of which								
- BBVB-dən / BICEX	9906.6	4914.40	287.5	5831.7	0.0	0.00	0	0
- BEST-dən / BEST	26480.6	4914.10	0	0.00	6500.0	165.70	0	0
- ABVB-dən / OpIFEM	46529.3	4913.90	1689.8	5776.40	88918.7	165.00	11.6	8227.50
- BDMƏ-dən / IBT	135679.6	4910.00	18010.5	5948.40	147170.5	164.30	867.0	8412.00
Məqsədlər üzrə / For purposes								
- Valyuta mövqeyinin tənzimlənməsi / Regulation of foreign exchange position	49706.7	4913.90	376.6	5760.00	23133.3	162.80	0	0
- Kreditlərin ödənilməsi / Credits repaying	1728.2	4907.50	0	0	1146.0	162.10	0	0
- Digər banklara depozitlərin qaytarılması / Deposits repaying to other banks	0	0	0	0	0	0	0	0
- Mübadilə məntəqələri üçün / Exchanges	90185.9	4908.30	17525.7	5953.30	34596.3	165.20	867.0	8412.00
- Müştərilərin tapşırığı ilə / Client orders	52652.8	4915.80	1401.3	5772.70	142386.7	164.50	11.1	8223.20
O cümlədən / Out of which								
- İdxal kontraktları üçün / Import contracts	31036.7	4916.30	998.3	5766.00	95744.0	164.10	11.1	8223.20
- Sair məqsədlər / Other	24322.6	4914.00	684.2	5798.60	41326.9	164.90	0.5	8322.80
Xaric valyutanın satışı / Foreign currency sale								
	198146.1	4916.60	19961.4	5932.70	190530.3	164.70	878.1	8409.60
O cümlədən / Out of which								
- BBVB-də / BICEX	17465.6	4913.50	224.6	5733.90	5707.5	165.00	0	0.00
- BEST-də / BEST	10710.7	4912.80	0	0	0	0	0	0.00
- ABVB-də / OpIFEM	36193.8	4914.60	321.0	5822.40	7839.1	164.10	0	0.00
- BDMƏ-da / IBT	133776.0	4917.90	19415.8	5936.80	176983.7	164.70	878.1	8409.60
Məqsədlər üzrə / For purposes								
- Valyuta mövqeyinin tənzimlənməsi / Regulation of foreign exchange position	37118.5	4913.40	309.7	5721.90	12564.0	165.50	0	0.00
- Kreditlərin ödənilməsi / Credits repaying	3381.2	4916.90	124.7	5780.00	0	0.00	0	0.00
- Digər banklara depozitlərin qaytarılması / Deposits repaying to other banks	9	4946.00	0.0	0.00	0	0	0	0.00
- Mübadilə məntəqələri üçün / Exchanges	30374.1	4918.10	17511.6	5953.70	34110.6	165.20	867.0	8412.00
- Müştərilərin tapşırığı ilə / Client orders	80146.4	4917.60	1488.4	5795.60	111811.5	164.40	11.1	8223.20
- Sair məqsədlər / Other	47116.9	4914.80	527.0	5814.20	32044.3	165.00	0	0.00

BBVB - Bakı Banklararası Valyuta Birjası
 BICEX - Bakı Interbank Currency Exchange
 ABVB - Açıq Banklararası Valyuta Bazarı
 OpIFEM - Open Interbank Foreign Exchange Market

BDMƏ - Bank Daxili Mübadilə Əməliyyatları
 IBT - Internal Bank Transactions
 BEST - Birja Elektron Sistemində Ticarət
 BEST - Bourse E-System of Trade

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.7. Xarici valyutaların manata nisbətən çarpaz məzənnələri
Table 3.7. Cross rates of manat against foreign currencies

Valyuta / Currency	01.12.2002	01.01.2003	01.07.2003	01.10.2003	01.11.2003	01.12.2003
1 ABŞ dolları / US Dollar	4892.00	4893.00	4917.00	4910.00	4911.00	4917.00
1 AVRO / EURO	4860.45	5080.16	5622.84	5705.42	5707.32	5910.97
1 Avstraliya dolları / Australian Dollar	2731.20	2744.73	3280.87	3336.10	3460.05	3543.44
1 BƏƏ dirhəmi / UAE Dirham	1331.86	1332.15	1338.69	1336.85	1337.13	1338.72
1 Danimarka kronu / Danish Crown	654.32	683.86	756.99	768.36	767.75	787.65
1 İngilis funt-sterlinqi / British Pound	7597.77	7837.12	8130.75	8196.51	8330.04	8430.93
1 İran rialı / Iranian Rial	0.61	0.61	0.60	0.59	0.59	0.59
1 İsveç kronu / Swedish Crown	536.13	554.76	612.52	639.07	630.55	649.24
1 İsveçrə frankı / Swiss Franc	3295.27	3489.89	3639.12	3707.20	3682.65	3781.44
1 Yapon yeni / Japanese Yen	40.04	40.78	41.03	44.20	45.03	44.90
1 Kanada dolları / Canadian Dollar	3109.98	3116.96	3648.17	3632.19	3734.60	3760.18
1 Kuveyt dinarı / Kuwaiti Dinar	16208.34	16299.13	16384.54	16708.64	16693.86	16688.73
1 Livan funtu / Lebanese Pound	3.25	3.25	3.26	3.26	3.26	3.24
1 Misir funtu / Egyptian Pound	1056.59	1056.23	814.07	799.67	802.45	797.88
1 Norvec kronu / Norwegian Crown	666.53	697.03	677.68	701.13	695.17	717.45
1 Sinqapur dolları / Singaporean Dollar	2775.52	2812.88	2798.84	2840.70	2828.10	2848.29
1000 Türk lirəsi / Turkish Lira	3.16	2.95	3.46	3.52	3.29	3.36
1 Belarus rublu / Belarus Ruble	2.58	2.54	2.38	2.32	2.31	2.30
1 Qazaxstan tengesi / Kazakh Tenge	31.62	31.42	33.30	32.97	33.24	33.53
1 Qırğız somu / Kyrgyz Som	106.32	105.92	119.40	115.49	118.62	111.95
1 Eston kronu / Estonian Crown	310.39	324.68	358.82	357.82	366.44	374.45
1 Gürcü larisi / Georgian Lari	2249.20	2316.87	2313.88	2323.71	2330.91	2271.13
1 Latviya latı / Latvian Lat	8112.77	8237.37	8641.48	8690.27	8816.88	8891.50
1 Litva liti / Lithuanian Lit	1406.07	1459.90	1640.31	1631.50	1665.42	1685.12
1 Moldova leyi / Moldovan Leu	351.25	353.71	347.55	368.80	365.79	369.95
1 Özbək somu / Uzbek Som	5.32	5.16	5.05	5.04	5.03	5.03
1 Rusiya rublu / Russian Ruble	153.64	153.94	162.02	160.40	164.48	195.35
1 Tacik somonisi / Tajik Somony	1656.79	1637.44	1591.26	1589.00	1607.84	1644.48
1 Türkmən manatı / Turkmen Manat	0.94	0.94	0.95	0.94	0.94	0.95
1 Ukrayna qrivnası / Ukrainian Hryvnia	917.50	916.42	922.00	898.44	920.16	921.22

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 3.8. 2003-cü ilin noyabrında AZM/\$ üzrə nağd valyuta mübadilə əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi

Table 3.8. Volume and rate of cash AZM/\$ transactions in November, 2003

TARİX DATE	Alış / Purchase		Satış / Sale		Orta məzənnə (1\$/AZM) Average rate (1\$/AZM)
	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə (1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə (1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	
Noyabr - 2002 / November - 2002	38370.7	4891.85	78633.8	4900.71	4897.80
Dekabr - 2002 / December - 2002	42319.9	4894.46	75831.4	4902.76	4899.79
Yanvar - 2003 / January - 2003	55162.2	4898.64	60323.3	4907.01	4903.01
Fevral - 2003 / February - 2003	50285.3	4895.79	49847.1	4903.34	4899.55
Mart - 2003 / March - 2002	61871.4	4900.97	61391.6	4906.53	4903.74
Aprel - 2003 / April - 2003	56049.0	4902.23	59702.8	4908.94	4905.69
May - 2003 / May - 2003	58125.4	4908.96	66734.1	4917.54	4913.54
İyun - 2003 / June - 2003	55104.6	4913.94	72325.9	4922.22	4918.64
İyul - 2003 / July - 2003	60324.3	4919.51	87219.5	4931.62	4926.67
Avqust - 2003 / August - 2003	55250.5	4915.60	82829.3	4927.35	4922.65
Sentyabr - 2003 / September - 2003	62859.2	4915.51	99186.6	4926.85	4922.45
Oktyabr - 2003 / October - 2003	66292.5	4916.84	108837.3	4923.64	4921.07
01.11.2003	487.7	4910.33	520.2	4926.47	4918.66
02.11.2003	326.9	4906.74	312.7	4921.12	4913.77
03.11.2003	4606.0	4917.01	4192.9	4922.17	4919.47
04.11.2003	3049.9	4916.18	3379.7	4922.76	4919.64
05.11.2003	3600.2	4917.03	4717.3	4925.06	4921.59
06.11.2003	3207.3	4915.89	3925.4	4922.82	4919.70
07.11.2003	4439.0	4918.69	5048.9	4924.39	4921.72
08.11.2003	719.0	4914.47	698.7	4923.48	4918.91
09.11.2003	349.9	4907.40	345.8	4919.26	4913.29
10.11.2003	4118.3	4918.65	5296.9	4923.83	4921.56
11.11.2003	3396.7	4917.44	4176.0	4924.50	4921.33
12.11.2003	446.9	4910.39	519.3	4921.81	4916.53
13.11.2003	4438.1	4919.60	4995.7	4926.26	4923.13
14.11.2003	4187.4	4919.63	4663.5	4927.65	4923.85
15.11.2003	952.8	4927.30	986.9	4937.13	4932.30
16.11.2003	365.0	4913.80	340.8	4923.58	4918.52
17.11.2003	478.1	4908.41	454.9	4920.18	4914.15
18.11.2003	4683.4	4920.72	4948.6	4924.44	4922.63
19.11.2003	4246.7	4921.43	3724.6	4928.61	4924.78
20.11.2003	3254.3	4920.29	5345.1	4927.46	4924.75
21.11.2003	3563.2	4921.84	5034.1	4927.96	4925.43
22.11.2003	640.0	4915.01	747.4	4929.96	4923.07
23.11.2003	372.2	4915.72	360.1	4934.80	4925.10
24.11.2003	3408.6	4918.74	5725.1	4925.51	4922.98
25.11.2003	438.8	4910.28	777.0	4930.04	4922.91
26.11.2003	3385.9	4917.47	3325.0	4924.12	4920.76
27.11.2003	3110.9	4916.31	3685.0	4920.47	4918.57
28.11.2003	4098.0	4916.64	4646.8	4924.60	4920.87
29.11.2003	728.2	4916.65	627.3	4923.23	4919.70
30.11.2003	809.4	4917.60	793.0	4925.98	4921.75
Yekun / Total	71908.5	4918.19	84314.8	4925.17	4921.96
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)	8.47	0.03	-22.53	0.03	0.02
Əvvəlki ilin noyabrına nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with November of previous year (%)	87.40	0.54	7.22	0.50	0.49

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Credit organizations indicators

Cədvəl 4.1. Bank sistemi haqqında məlumat
Table 4.1. Information on the banking system

	01.12.02	01.01.03	01.07.03	01.10.03	01.11.03	01.12.03
Bank əməliyyatları aparmaq üçün lisenziya alan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, having a licence for conducting bank operations:	93	93	94	91	103	103
- o cümlədən qeyri-bank kredit təşkilatları - out of which: non-banking credit organizations	47	47	48	45	57	57
Aşağıdakı əməliyyatların aparılmasına icazəsi olan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, allowed to carry the following operations:						
- əhalidən əmanətlərin cəlb edilməsi / attracting savings from the population	42	42	41	41	41	41
- xarici valyutada əməliyyatların aparılması / foreign currency transactions	43	43	43	43	43	43
- qiymətli metallarla əməliyyat aparılması / operations with precious metals	1	1	1	1	1	1
- qərantiyalar, tapşırıqlar verilməsi / issue of quarantes, orders	41	41	42	42	42	42
- plastik kartlarla əməliyyat aparılması / plastic card operations	21	23	25	26	26	26
Bankların sayı Number of banks	46	46	46	46	46	46
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə - out of which: banks with share of foreign capital	15	15	15	16	16	17
• bundan nizamnamə kapitalının 50%-dən 100% qədərini təşkil edən • out of which: banks with foreign capital from 50% to 100%	4	4	5	4	4	4
• nizamnamə kapitalının 50%-dən az olan hissəsini təşkil edən • banks with share of foreign capital less than 50%	9	9	8	10	10	11
• qeyri-rezident bankların filiallarının sayı • number of branches of non-resident banks	2	2	2	2	2	2
Nizamnamə fondunun minimum həddinə qoyulan tələb, min ABŞ dolları Minimum Authorized fund requirement, thousand \$						
fəaliyyətdə olan banklar üçün / for operating banks	2500	2500	2500	2500	2500	2500
yeni açılan banklar üçün / for newly opened banks	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Bankların faktiki nizamnamə fondu, mlrd. manat Actual authorized fund of banks, bln. man.	621.9	628.8	689.7	709.2	722.1	728.1
dövlət bankları / state banks	55.5	56.1	72.0	72.0	81.0	81.0
özəl banklar / private banks	566.4	572.7	617.7	637.2	641.1	647.1
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondu - out of which: authorized fund of banks with share of foreign capital	203.5	204.0	230.6	256.6	257.2	282.2
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların nizamnamə fondu out of which: AF of banks with 100% foreign capital	89.8	89.8	107.0	107.0	107.0	107.0
- xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) - percentage share of the authorized fund of banks with share of foreign capital (%)	32.7	32.4	33.4	36.2	35.6	38.8
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların nizamnamə fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) / out of which: percentage share of the authorized fund of banks with 100% foreign capital (%)	14.4	14.3	15.5	15.1	14.8	14.7
orta hesabla 1 banka düşən nizamnamə fondu, mlrd. manat average estimated authorized fund per one bank, bln. Manats	13.5	13.7	15.0	15.4	15.7	15.8
Fəaliyyət göstərən kredit təşkilatlarının filiallarının sayı Number of branches of operating credit organizations	216	220	268	287	294	298
Kredit təşkilatlarının xaricdə fəaliyyət göstərən strukturları: Structures of credit organizations, operating on abroad:						
- filialları - cəmi / branches - total	1	1	1	1	1	1
- nümayəndəlikləri - cəmi / representatives - total	1	1	2	2	2	2
- törəmə kredit təşkilatı / affiliate credit organization	1	1	1	1	1	1
Fəaliyyət göstərən bank olmayan kredit təşkilatlarının filiallarının sayı Number of branches of operating non-banking credit organizations		12	16	16	16	16

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

Cədvəl 4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu
Table 4.2. Banking assets and liabilities concentration

	01.06.03		01.07.03		01.08.03		01.09.03		01.10.03		01.11.03		
	mlrd. manat	yekunda %-lə	mlrd. manat	yekunda %-lə	mlrd. manat	yekunda %-lə	mlrd. manat	yekunda %-lə	mlrd. manat	yekunda %-lə	mlrd. manat	yekunda %-lə	
	bln. manats	In % to total	bln. manats	In % to total	bln. manats	In % to total	bln. manats	In % to total	bln. manats	In % to total	bln. manats	In % to total	
AKTİVLƏR / ASSETS													
1	Nəğd vəsaitlər / Cash on hand	252.9	5.49	285.9	6.26	274.0	5.59	247.1	4.99	317.5	6.47	313.1	6.37
2	Müxbir hesablar / Correspondent accounts	931.8	20.23	1009.8	22.11	969.8	19.78	930.4	18.79	1197.1	24.38	1131.5	23.00
3	Maliyyə sektoruna verilmiş kreditlər və depozitlər / Credits and deposits to financial sector	672.6	14.60	359.3	7.87	784.2	15.99	792.8	16.01	297.9	6.07	310.2	6.31
4	Müştərilərə kreditlər / Credits to customers	2076.0	45.07	2221.8	48.65	2143.1	43.71	2153.9	43.49	2260.1	46.02	2272.7	46.21
5	İnvestisiyalar / Investments	230.0	4.99	233.3	5.11	248.1	5.06	309.5	6.25	310.9	6.33	360.5	7.33
6	Digər aktivlər / Other assets	442.9	9.62	457.2	10.01	483.6	9.86	518.6	10.47	527.2	10.74	530.6	10.79
	Cəmi aktivlər / Total assets	4606.2	100.00	4567.3	100.00	4902.8	100.00	4952.3	100.00	4910.7	100.00	4918.6	100.00

PASSİVLƏR / LIABILITIES													
1	I Cəmi öhdəliklər / Total liabilities	3735.8	81.10	3679.2	80.56	3996.9	81.52	4030.1	81.38	4011.4	81.69	3997.7	81.28
2	Depozitlər cəmi / Deposits, total	2965.3	64.38	2857.5	62.56	3229.4	65.87	3047.2	61.53	2986.4	60.81	2901.0	58.98
3	Maliyyə sektorundan alınmış kreditlər və depozitlər / Credits and deposits from financial sector	546.9	11.87	557.2	12.20	657.5	13.41	726.5	14.67	744.7	15.16	772.8	15.71
4	Digər öhdəliklər / Other Liabilities	223.6	4.85	264.5	5.79	110.0	2.24	256.4	5.18	280.3	5.71	323.9	6.59
	II Kapital / Capital	870.4	18.90	888.1	19.44	905.9	18.48	922.2	18.62	899.3	18.31	920.8	18.72
	Cəmi passivlər / Total Liabilities	4606.2	100.00	4567.3	100.00	4902.8	100.00	4952.3	100.00	4910.7	100.00	4918.5	100.00

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

5. Ödəniş sistemləri / Payment systems

Cədvəl 5.1. Ödəniş sistemlərinin əsas göstəriciləri
Table 5.1. Key indicators of Payment systems

	2002-ci il Y 2002	2003-cü il / Y 2003											
		Yanvar / January	Fevral / February	Mart / March	Aprel / April	May / May	İyun / June	İyul / July	Avqust / August	Sentyabr / September	Oktyabr / October	Noyabr / November	Yanvar- noyabr January- November
Ödənişlərin sayı (min) Number of Payments	436	46	41	54	59	58	57	64	55	62	65	53	614
o cümlədən: / out of which													
İri və təcili ödənişlər / large and urgent payments	416	29	21	30	30	30	28	32	28	31	32	26	317
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	95.41	63.04	51.22	55.56	50.85	51.72	49.12	50.00	50.91	50.00	49.23	49.06	51.63
pərakəndə və xırda ödənişlər retail and small payments	20	17	20	24	29	28	29	32	27	31	33	27	297
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	4.59	36.96	48.78	44.44	49.15	48.28	50.88	50.00	49.09	50.00	50.77	50.94	48.37
Ödənişlərin həcmi (mlrd. manat) Volume of Payments (bln. man.)	28869.9	2147.8	2347.2	2844.7	3271.7	2862.7	3578.3	3789.0	2921.4	4547.1	3607.2	3060.9	34978
o cümlədən: / out of which													
iri və təcili ödənişlər / large and urgent payments	28826.5	2096.2	2270.1	2747.5	3151.6	2748.3	3453.2	3646.5	2800.2	4417.9	3469.1	2950.2	33750.8
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	99.85	97.60	96.72	96.58	96.33	96.00	96.50	96.24	95.85	97.16	96.17	96.38	96.49
pərakəndə və xırda ödənişlər retail and small payments	43.4	51.6	77.1	97.2	120.1	114.4	125.1	142.5	121.2	129.2	138.1	110.7	1227.2
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	0.15	2.40	3.28	3.42	3.67	4.00	3.50	3.76	4.15	2.84	3.83	3.62	3.51
Ödəniş sistemində istifadəçilərin sayı / Number of users in the Payment system	91	88	89	89	89	89	89	88	88	88	87	87	-
iri və təcili ödənişlər large and urgent payments	48	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	44	-
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	52.75	50.00	49.44	49.44	49.44	49.44	49.44	50.00	50.00	50.00	50.57	50.57	-
pərakəndə və xırda ödənişlər retail and small payments	43	44	45	45	45	45	45	44	44	44	43	43	-
xüsusi çəkisi, %-lə as a share, %	47.25	50.00	50.56	50.56	50.56	50.56	50.56	50.00	50.00	50.00	49.43	49.43	-

Mənbə: Azərbaycan Respublikası Milli Bankı / Source: National Bank of Azerbaijan Republic

METODOLOJİ İZAHATLAR

METHODOLOGICAL EXPLANATION

Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) - hesabat dövrü ərzində rezident istehsalçıların iqtisadi fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş göstəricisi olaraq, ölkə iqtisadiyyatının sahələrində yaradılmış əlavə dəyərin məcmusu kimi ölçülür.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) - İnflyasiyanın səviyyəsini xarakterizə edən əsas göstəricilərdən biri, Orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Tədiyyə balansı - Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı hesabat dövrü ərzində rezidentlər və qeyri-rezidentlər arasında bütün iqtisadi fəaliyyətin nəticələrini özündə əks etdirən statistik göstəricilər sistemidir. Tədiyyə balansının tərtib olunması respublikanın tədiyyə qabiliyyətinin haqqında dolğun məlumatı əks etdirir və dövlətin makroiqtisadi siyasətinin əsas alətlərindən olan xarici ticarət, investisiya, valyuta tənzimləməsi və valyuta nəzarəti, məzənnə siyasətinin müəyyən edilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Pul icmalı - maliyyə sektoru ilə digər sektorlar arasında olan maliyyə münasibətlərini əks etdirir, pul icmalı Milli Bankın aylıq mühasibat balansının və kredit təşkilatlarının icmal mühasibat balansının analitik qruplaşdırılması yolu ilə hesablanan Milli Bankın və Kredit təşkilatlarının analitik balans hesablarının birləşdirilməsinə əsaslanır.

Xalis xarici aktivlər - pul-kredit tənzimləməsi orqanları və kredit təşkilatlarının qeyri-rezidentlərlə xarici valyutada və qiymətli metallarla aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldodur. Xalis daxili aktivlər - bank sisteminin mərkəzi hökumətlə, fərdi sektorla, müəssisə və təşkilatlarla, maliyyə təşkilatları ilə, dövlət idarəetmə orqanları ilə aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldodur. Geniş mənada pul kütləsi - ölkə iqtisadiyyatında ödəniş vasitəsi kimi anı istifadə oluna biləcək bütün pul vəsaiti. Bu göstərici xalis xarici aktivlərin və xalis daxili aktivlərin məcmusu kimi və ya banklardan kənardakı nağd pul ilə əmanət və depozitlərin məcmusu kimi hesablanır.

Banklardan kənardakı nağd pul - Milli Bankın və kredit təşkilatlarının kassalarında olan pullar istisna olmaqla Milli Bank tərəfindən dövriyyəyə buraxılmış nağd pul vəsaiti.

Pul multiplikatoru - iqtisadiyyatın, xüsusilə də bank sisteminin pul yaratmaq qabiliyyətini xarakterizə edir və pul kütləsinin və inflyasiyanın səviyyəsinə nəzarət etmək üçün zəruri olan göstəricilərdəndir. Pul multiplikatoru geniş pul kütləsinin pul bazasına (ehtiyat pullara) nisbət kimi hesablanır.

Pul kütləsi (M2) - iqtisadi siyasətin işlənməsi, makroiqtisadi proporsiyaların müəyyən edilməsi zamanı istifadə edilən mühüm maliyyə aqreqatı. Dövriyyədə olan nağd pul ilə nağdsız vəsaitlərin cəmi kimi hesablanır. Geniş mənada pul kütləsindən fərqli olaraq bura xarici valyuta ilə əmanət və depozitlər daxil edilmir.

Nağdsız vəsaitlər - qeyri-maliyyə təşkilatlarının, müəssisələrin, fiziki və hüquqi şəxslərin milli valyuta ilə hesablaşma, cari, depozit və digər tələb olunanadək hesablarında və eləcə də müddətli əmanətlərdə olan vəsaitlər. Nağd pul (M0) - Ödəniş vasitəsi kimi anı istifadə olunan pul kütləsinin ən likvid hissəsi.

Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri - Milli Bankın kommersiya banklarına yenidən maliyyələşdirmə qaydasında verdiyi kreditlərə görə formalaşan faiz dərəcəsi. Pul-kredit tənzimləməsi aləti kimi Milli Bank tərəfindən banklararası bazarda faiz dərəcələrinə, eləcə də fiziki və hüquqi şəxslərin əmanət və depozitlərinə, onlara verilən kreditlərə görə faiz dərəcələrinə təsir vəsaitidir.

Məcburi ehtiyat normaları - kommersiya banklarının cəlb etdikləri əmanətlərin və depozitlərin məcburi qaydada mərkəzi bankda saxladığı hissəsi nəzərdə tutulur və pul-kredit siyasətinin əsas alətlərindən biridir. Bank sisteminin ümumi likvidliyini tənzim edən mexanizmi özündə əks etdirir. Ehtiyat normaları kredit təşkilatlarının kredit imkanlarının məhdudlaşdırılması və dövriyyədə olan pul kütləsinin lüzumsuz artımının qarşısının alınması üçün istifadə edilir.

Gross domestic product (GDP) - is measured as aggregate of the added value, created in the branches of economics. The generalizing economic indicator of the activities of producers-residents during the report period.

The Consumer price index (CPI) - is the main indicator of the inflation level. It characterizes the dynamics of the value of the goods and services obtained by the customer with a medium purchasing power. It reflects the changes of the total sum of the consumer expenses of the population on the unchangeable collection of the consumer goods and services within a definite period. The main purpose of CPI is to define the value dynamics of the consumer goods and services.

The Balance of payments is the system of statistical indicators, reflecting the results of economic activities between the residents and non-residents of Azerbaijan Republic during the report period. The composition of the Balance of Payments reflects full information about the paying capacity of the Republic and represents a particular meaning in the definition of the main instruments of macroeconomic policy of the government - foreign trade, investment, rate policy, as well as currency regulation and currency control.

The Monetary survey reflects financial relationship between the financial sector and other sectors. The monetary survey is based on consolidated analytic balance of the National Bank and credit organizations, calculated through analytic group of indicators of the monthly accounting balance of the National Bank and the reviewing accountancy balance of the credit organizations.

The Net foreign assets are the balance on the active and passive operations with foreign currency and valuable metals, fulfilled by the organs of the monetary-credit regulation and by credit organizations with non-residents.

The Net domestic assets are the balance on the active and passive operations of the bank system with the central government, individual sector, enterprises and organizations, with financial organizations and organs of the state management.

The Broad money supply is all the monetary means, used as the payment means in the country's economy. This indicator is considered as an aggregate of net foreign assets and net internal assets or as an aggregate of cash outside banks, savings and deposits.

The cash out of banks is the cash monetary means issued in circulation by the National Bank, except the money in cash-box of the National Bank, and credit organizations.

The money multiplier characterizes the capacity of economy, particularly the bank system, to make money and is one of the main indicators, essential for control over the dynamics of money supply and the level of inflation. The money multiplier is considered as the attitude of the broad money supply towards the monetary base (reserve money).

The money supply (M2) is a special financial aggregate, used during the analysis of the economic policy and definition of a macroeconomic proportion. It is considered as a total of the cash and non-cash in circulation. In comparison with the broad money supply, savings and deposits in foreign currency are not included here.

The non-cash means is the means of non-financing organisations, enterprises, physical and juridical persons in the national currency on the calculated, current, deposit and other call deposits accounts for, as well as in urgent savings.

The cash (M0) is the most liquid part of the money supply, used as the payment means.

The refinancing rate is the interest rate, formed by credits, given by the National Bank to Commercial Bank in the Form of refinancing. It issued by the National Bank as the instrument of the monetary-credit regulation as the means of influence on the percentage rate on interbank market, as well as on percentage rate on accounts and deposits of physical and juridical persons, and on the credits given to them.

The reserve requirements is a part of the attracted accounts deposits by commercial banks, kept in the proper order in the central bank. It is one of the main instruments of monetary-credit policy. It reflects the mechanism of common liquid assets of the bank system. The reserve requirements are used for the prevention restriction of credit possibilities, credit organizations and the baseless growth of the money supply in circulation.

Dövlət qısamüddətli istiqrazları (DQİ) - maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılan güzəştli və müəyyən dövrü müddəti olan (1 ilədək) qiymətli kağızdır. İstiqrazların parametrləri Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir. DQİ-nin ilkin və təkrar bazarda yerləşdirilməsi Bakı Fond Bircasında həyata keçirilir.

DQİ-nin auksionda yerləşdirilmiş həcmi - auksionda təklif edilmiş sifarişlər əsasında iştirakçılar tərəfindən istiqraz emissiyasının alınmış hissəsidir.

Orta münasib qiymət - satışdan əldə edilmiş məbləğin satılmış istiqrazların nominal dəyərinə olan nisbəti kimi hesablanan faizdir. Orta ölçülmüş gəlirlilik - orta münasib qiymət əsasında təsdiq olunmuş metodika ilə hesablanan gəlirliliktir.

Bazar portfelinin indikatoru - dövriyyədə olan istiqrazların aqreqasiya edilmiş (ortalananmış) gəlirliyidir. Aqreqasiya gəlirliyin ödəniş tarixinədək müddət və istiqrazların ilkin yerləşdirmə zamanı yerləşdirilmiş həcmi üzrə ölçülməsi vasitəsilə aparılır. Indikatorun artması - bazarın gəlirliyinin artması, azalması isə - gəlirliyin aşağı düşməsinə əks etdirir.

Dürəsiya - dövriyyədə olan istiqrazların orta dövriyyə müddətidir. Dürəsiya istiqrazların ödəniş tarixinədək müddətinin istiqrazların dövriyyədə olan həcmi üzrə ölçülməsi vasitəsilə hesablanır.

İqtisadiyyata kredit qoyuluşları - bankların əsas aktiv əməliyyatlarından biri olub, onların azad resurslarının yerləşdirilməsini - müştərilərə kredit verilməsini xarakterizə edir.

Depozit və əmanətlərin həcmi - kredit təşkilatları tərəfindən milli və xarici valyuta ilə hüquqi və fiziki şəxslərdən pul vəsaitlərinin cəlb edilməsi üzrə əsas passiv əməliyyatlardan birini xarakterizə edir.

Bakı Banklararası Valyuta Birjası (BBVB) - bu segment Bakı Banklararası Valyuta Birjasının üzvü olan iştirakçı bankların sifarişləri əsasında formalaşır.

Açıq Banklararası Valyuta Bazarı (ABVB) - bankların qarşılıqlı razılığı əsasında həyata keçirilən alqı-satqı əməliyyatları əsasında formalaşır.

Bankdaxili mübadilə əməliyyatları - bankın öz müştəriləri ilə valyuta mübadilə əməliyyatlarının həyata keçirdikləri segmentdir. Bu segmentdə hərraclər müştərilərin valyuta alışı və ya satışı sifarişləri əsasında bank tərəfindən həyata keçirilir.

Manatın çarpaz məzənnəsi - manatın xarici valyutalara nisbətən məzənnəsi həmin valyutaların və manatın ABŞ dollarına nisbətən məzənnələri əsasında müəyyənləşdirilir.

Kredit təşkilatı - öz fəaliyyətinin əsas məqsədi kimi mənfəət götürmək üçün Milli Bankın lisenziyası əsasında "Azərbaycan Respublikasının banklar və bank fəaliyyəti haqqında" Qanununda nəzərdə tutulmuş bank əməliyyatlarını aparmaq hüququna malik olan hüquqi şəxsdir. Bank - fiziki və hüquqi şəxslərin pul vəsaitini depozitə cəlb etmək, həmin vəsaiti müddətlilik və faizlə geri qaytarmaq şərti ilə öz adından və öz hesabına yerləşdirmək, fiziki və hüquqi şəxslərin hesablarını açmaq və aparmaq əməliyyatlarının məcmusunu həyata keçirmək üçün müstəsna hüquqa malik kredit təşkilatıdır.

Qeyri-bank kredit təşkilatı - ayrı-ayrı bank əməliyyatları həyata keçirmək üçün Milli Bankdan lisenziya almış hüquqi şəxsdir.

Kredit təşkilatının nizamnamə fondu - kredit təşkilatının təsisçilərinin payları əsasında formalaşdırılır. Nizamnamə fondunun sabit fəaliyyət üçün əsas yaratmaq və bankın gəlirini artırmaq, potensial zərəri ödəmək, ictimai inam yaratmaq və müştərilərin, əmanətçilərin etimadını doğrultmaqdır. Qanunvericiliklə nizamnamə fondunun məbləği məhdudlaşdırılmır. Lakin kredit təşkilatının fəaliyyətinin sabitliyini təmin etmək məqsədilə Milli Bank nizamnamə fondunun minimum həddinə tələb qoya bilər.

Filial - hüquqi şəxs olmayıb, Milli Bankın icazəsi ilə kredit təşkilatının olduğu yerdən kənar açılan, kredit təşkilatının lisenziyasında nəzərdə tutulan bank fəaliyyətinin hamısını və ya bir hissəsini onun adından həyata keçirən kredit təşkilatının ayrıca bölməsidir.

Nümayəndəlik - hüquqi şəxs olmayıb, Milli Banka xəbər verməklə kredit təşkilatının olduğu yerdən kənar açılan, bank fəaliyyəti ilə məşğul olmaq hüququ olmayan, kredit təşkilatının mənafeyini təmsil və müdafiə edən, onun adından əqdlər bağlayan, digər hüquqi hərəkətlər edən kredit təşkilatının ayrıca bölməsidir.

Törəmə kredit təşkilatı - nizamnamə kapitalında üstün iştiraka və aralarındakı müqaviləyə əsasən fəaliyyəti başqa kredit təşkilatı tərəfindən müəyyənləşdirilən hüquqi şəxsdir.

The state short-term bills (ST-bills) are the securities issued by the Ministry of Finances with discount and for a definite circulation period on (to one year). The parameters of the ST-bills are defined by the Ministry of Finances. Placements of ST-bills are held at the Baku Stock Exchange.

The volume of placement of ST-bills in auction is a part of the securities, obtained by the auction participants on the basis of orders. The average price - is the percentage correlation of the obtained sum from the sales and nominal cast of the bills.

The average adjustable yield is calculated by the method, confirmed on the basis of the average discount price of the bills at the moment of payment.

Duration - the average volume-weighted period on T-bills, calculated by time to redemption and volume in circulation.

Market portfolio indicator - mean aggregate (average) of yields on T-bills, weighted by time to redemption and volume in circulation. Increase of indicator is fixed increase of market yield and reduction of indicator - reduction of market yield.

The credits to the economy is one of the main active operations of the bank. It characterizes the placement of the bank resources, giving credits to the bank clients.

The volume of deposits and savings characterizes one of the basic passive operations of the credit organizations on the attraction of the money means of the national and foreign convertible currency from the juridical and physical persons.

Baku Interbank Currency Market (BICM) - This segment is formed on the basis of operating banks, being the members of Baku Interbank Currency Exchange.

Organized Interbank Foreign Exchange Market (OrIFEM) - The participants of this segment sign a contract with Baku Interbank Currency Exchange. The auctions in OrIFEM are realized by electronic trade network. The auctions are held by operating banks according to their mutual agreement and without the interference of Baku Interbank Currency Exchange.

Open Interbank Foreign Exchange Market (OpIFEM) - is formed on the basis of stockmarket activities, held on the mutual agreement of banks.

Internal Bank Transactions (IBT) - It is a segment, conducting the currency exchange operations with the bank clients. The auctions in this segment are fulfilled on the basis of clients' orders for purchase and sale of currencies.

Cross-rate of Manat is fixed on the basis rates of foreign currencies and Manat against US Dollars. The credit organizations are juridical persons, having the right to carry out bank operations, envisaged in the law "About the banks and the bank activities in Azerbaijan Republic" on the basis of licence of the National Bank for the purpose of making a profit.

Bank is a credit organization, having an exclusive right to carry out operations on the opening and handling of accounts of physical and juridical persons, to attract money means to deposit of the physical and juridical persons, as well as their placement on its expense and on its behalf on condition return with the interest on time.

Non-bank credit organizations are juridical persons, having received the licence of the National Bank to carry out separate bank operations.

The authorized fund of the credit organization is formed on the basis of the founders shares of the credit organizations. The purpose of the authorized capital is to create the base for stable activities, increase the bank in comes, recover potential losses, justify the customer's trust and depositors. According to the legislation, the amount of the authorized fund is not limited. However, to provide stable activities of the credit organization, the National Bank can define the minimum limit of the authorized fund.

The branch is a separate subdivision of the credit organization, not being a juridical person and carrying out all or a part of the bank operation, indicated in the licence of the credit organization (head). The branch is opened with the permission of the National Bank in the territory of credit organization activities.

The representation is a separate subdivision of the credit organization, not being a juridical person and not fulfilling bank activities. It represents and protects the interests of the credit organization, fulfills on its behalf, the deals and other juridical operations. The representation is opened beyond the territory of the activities of the credit organization, informing the National Bank.

The affiliated financial organization is a legal person, activities of which are determined on the basis of primary participation in the authorized capital and on the contract concluded with other financial organization.